

Emma, mijn verhaal

Colofon

ISBN: 978 94 6365 798 3

1e druk 2025

© 2025, Dianne Bosch

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Drukwerk: CSL digitaal B.V.

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Eerder verschenen van Dianne Bosch:

Het leven gaat door (2021)

Alles moet open (2024)

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Emma, mijn verhaal

Dianne Bosch

1. Oscar

Sinds Oscar vertrokken is ben ik uitgeput. Ik zit in mijn kamer aan tafel wat te tekenen en probeer het beeld van mijn overleden broertje te vangen. Dat is moeilijk, vooral de mond. De ogen lukken me wel, die gaan vanzelf. Alleen de mond, die vind ik moeilijk. Ik heb hem nu al bijna tien keer gedaan en steeds weer veranderd.

Ik besluit de mond nu weer te veranderen en niet meer naar de foto te kijken. Het is tenslotte mijn weergave van Oscar. Dan maak ik de mond opnieuw, draai het papier om en doe de onderkant op de kop. Als ik nu van een afstand ernaar kijk, klopt het opeens. Dat is hem. Ik blijf kijken en me ermee verbinden, ook met de ogen. Dan opeens lijkt het of hij tegen mij praat.

Hij zegt in mijn hoofd: ‘Het is niet jouw schuld, je kon er niets aan doen. Er waren anderen, die mij hadden kunnen helpen. Niet jij. Ze hebben het niet gedaan en niet gezien. Ik ben ook niet duidelijk geweest. Daarom heb ik het gedaan. Ik wilde niet meer. Het is zo oneerlijk allemaal. Ik had er genoeg van, daarom heb ik gesprongen. Ik had geen drugs of zo op. Ik was bij mijn volle bewustzijn. Het is goed zo. Ik ben nu vrij.’

Verbaasd kijk ik opnieuw naar zijn getekende portret. Ik heb dit nog nooit eerder gehad, zo’n gesprek in mijn hoofd. Het klonk zo echt. Is het dan ook echt?

Ergens voel ik me wel opgelucht dat hij zegt dat het mijn schuld niet is. Ik zat daar wel over in en dacht dat ik iets verkeerd gezegd had, vlak voordat hij wegging. Ik ergerde me aan hem en dat heb ik hem ook laten weten. Ik vond dat hij eindelijk iets moest gaan doen. Volgens mij had hij alles veel

beter door dan ik, zijn oudere zus. Hij zag meer het geheel, de oorzaak en het gevolg van gebeurtenissen. Daar houd ik me niet zo mee bezig.

Toch raar zo zijn stem in mijn hoofd. Ook wel fijn. Ik zal het nog eens proberen en voor zijn tekening gaan zitten. Misschien lukt het dan weer en weet ik dat het echt is.

Bij de crematie kwamen er veel meer mensen dan ik gedacht had. Veel van zijn oude school, waar hij mee gestopt was en ook de jongens met wie hij basketbalde op het pleintje. Oscar wist niet wat hij verder wilde en hing maar wat in huis rond tot ergernis van onze ouders. Hij was heel erg begaan met het milieu en was ervan overtuigd dat er heel heftige gebeurtenissen te wachten stonden. Niet alleen bij ons, maar over de hele wereld. Het was duidelijk dat het voor Nederland zou gaan over water. Niet alleen via de zeespiegelstijging, maar ook via de rivieren en enorm zware regenval. Maar goed, hij had nauwelijks vrienden en toch kwamen al zijn oude klasgenoten naar de crematie. Ook familie van ons waar we heel weinig contact mee hadden. Blijkbaar wordt dan toch iedereen wakker geschud en is opeens bezig met de zin van het leven. De zin van Oscars leven maar ook van hun leven. Gelukkig heeft onze moeder wel een stuk over de klimaatverandering voorgelezen die hem heel erg aan het hart ging en dat hij zelf geschreven en dik onderstreept had, zodat iedereen wist wat er in hem omging. Hopelijk was dat voor meer mensen een wake-up call.

De crematie was best dramatisch. Ik heb niets gezegd. Ik vond dat alles al zo vaak gezegd is en dat het verdrietig is weet iedereen. Wat ik echt zou willen zeggen, durf ik daar niet voor die zaal te vertellen. Eigenlijk zou ik boos willen worden op iedereen, die maar doorgaat of er niets aan de hand is. Die nog niet eens bereid is anders te gaan leven,

want dit zijn ze zo gewend. Dat geldt natuurlijk ook voor mijn ouders en mijzelf. Waren we maar echt met hem daarover in gesprek gegaan en hadden we maar gekeken wat we konden veranderen. Met elkaar. Dan had dit niet hoeven gebeuren. Dan hadden we hem kunnen steunen, net zoals de ouders van dat Zweedse meisje, Greta Thunberg. Die ouders hebben haar wel gesteund en meegedaan met haar acties. Zo kon zij het redden.

Die hele tijd tijdens de crematie had ik het gevoel dat hij bij mij en ons was. Ik voelde ook dat hij achter onze vader en moeder stond, die het heel moeilijk hadden. Ze hebben waarschijnlijk zelf niets gevoeld, maar ik merkte het wel. Ik vond dat op dat moment wel heel gewoon, maar voor veel mensen is dat toch niet zo. Ik heb in gedachten hem wel gezegd dat ik zo hoop dat het nu goed met hem gaat en dat ik hem mis. Misschien heeft hij daar niets aan, maar ja, ik wist ook niets anders.

Veel mensen waren aan het huilen terwijl ze mijn moeder omhelsden. Ze hield het dan zelf ook echt niet meer en bij haar stroomden ook de tranen over haar gezicht. Mijn vader hield zich zo sterk mogelijk, maar bij een paar vrienden werden zijn ogen ook helemaal nat en beet hij op zijn lippen om zich toch in te houden.

Tijdens het handen schudden na de bijeenkomst ben ik naar het toilet gegaan. Daar had ik nu echt geen zin in. Ik ken die mensen helemaal niet en wat moet je dan zeggen? Bovendien wilde ik niet gaan huilen. Mijn moeder had wel wat ingenomen om het aan te kunnen, maar daar had ik geen zin in. Ze hebben me wel gezocht en een nichtje heeft me op het toilet gevonden. Ze wilde dat ik meeging, maar ik heb haar gezegd dat ik niet wilde en het niet kon. Dat ik niet huilend wilde rondlopen. Dat begreep ze wel en ze

sloeg haar arm om me heen. Dat was fijn en toen hilde ik toch.

Iedereen thuis zit op slot. Er wordt nauwelijks met elkaar gepraat, alleen maar over de gewone dagelijkse dingen. Er is nog teveel pijn, verdriet en schuldgevoel.

Ik mag wel blij zijn dat Oscar contact met mij gezocht heeft. Dat helpt voor mij wel, omdat ik dan weet dat hij er nog gewoon is. Ik weet nog niet wanneer ik dit aan mijn moeder ga vertellen. Volgens mij kan ze dat nog helemaal niet horen. Bovendien moet er nog zoveel geregeld worden, daar houdt ze zich nu heel erg mee bezig. Aan wie zou ik dat wel kunnen vertellen? Wie zal dit serieus nemen? Mijn vriendinnen in elk geval niet, die denken dat ik het verzin en lachen me uit. Misschien kan ik er met tante Anja over praten. Zij maakt zelf ook wel eens wat mee, wat anderen niet geloven. Die weet vast wel hoe je hiermee om kunt gaan.

Een paar dagen later ben ik opnieuw voor Oscars portret gaan zitten en heb me helemaal op hem geconcentreerd. Ik kreeg opnieuw contact. Hij zei dat hij nog leeft en nu gelukkig is. Dat hij mij zal helpen als ik dat nodig heb en dat hij regelmatig contact zal zoeken. Ik ben daar heel blij mee. Misschien is het goed om te bedenken wat ik hem kan vragen. Dat weet ik nu nog niet.

2. Tante Anja

Toch maar tante Anja gebeld. Ze was verrast dat ik contact zocht, want we hebben elkaar nauwelijks gezien en gesproken de laatste jaren. Gelukkig woont ze niet zo ver weg. We hebben voor de volgende week een afspraak gemaakt.

Het was heel fijn om bij haar te zijn. Ik vond het moeilijk om erover te beginnen dat ik contact met Oscar heb, met hem kan praten en dat ik hem voelde tijdens de crematie. Ze luis-terde echt en was blij voor mij dat ik dit kan horen en voelen. Ze raadde mij wel aan om hier voorzichtig mee om te gaan, omdat veel mensen dit niet geloven en belachelijk maken. Ze vertelde dat ze zelf vooral dingen ziet, die er gaan gebeuren of gebeurd zijn. Ze is er nu wel achter dat dit geen onzin is, maar dat heeft wel lang geduurd. Zeker omdat ze daarmee in het begin uitgelachen is en er niet meer over durfde te praten. De beelden zijn ook een tijd weggeweest, omdat ze er niet meer naar wilde kijken. Nu is dat anders en hoort en voelt ze ook meer. Ze helpt daar ook andere mensen mee, die bijvoorbeeld heel veel moeite hebben met het overlijden van een dierbare. Daarnaast ook mensen met een trauma uit hun jeugd. Daarvoor heeft ze een aparte opleiding gevolgd. Dat verbaasde me, want dat had ik nooit van iemand gehoord. Ze wordt alleen maar interessanter voor mij. Ik hoor haar uit over haar opleiding en vraag haar welke boeken ze me kan aanraden. Dat zijn er heel veel, het duizelt mij intussen. Ik heb er drie meegenomen, waar ik heel nieuwsgierig naar ben. Ik voel me gesterkt en ben nieuwsgierig naar wat er nog meer komt. Ze heeft me trouwens ook aangeraden om op te schrijven wat ik meemaak. Later weet je dat namelijk niet meer zo goed.

De volgende nacht word ik wakker, dat wil zeggen ik ben heel diep weg, maar ook helder. Dan opeens staat hij voor mijn bed en komt bij mij zitten. Hij zegt: ‘Emma, je moet niet schrikken van mij. Ik heb nu geleerd hoe ik bij je kan komen. Dat het belangrijk is om contact te houden met onze tante, omdat zij je verder kan helpen. Ik ben nu bezig om lezingen te volgen van ontwikkelde zielen, die duidelijk maken wat wij op aarde aan het leren zijn en dat het niet voor niets is dat we dit allemaal meemaken. Dat dit een tijd is om ons hiervan bewust te worden en andere keuzes te maken. Om te beseffen dat we allemaal verbonden zijn en dat wat we de ander aandoen ook onszelf aandoen.’

Ik merk wel dat door Oscars overlijden en het contact dat ik nu met hem heb, ik heel anders in het leven sta. Ik kan me niet meer druk maken om allemaal onbenullige dingen, die er in feite niet toe doen. Ik voel ook meer afstand tot een aantal vriendinnen. Alleen met Wilma wordt mijn contact nu beter. We zijn vriendinnen vanaf de eerste dag van de middelbare school. Daarna zijn we samen naar de pabo gegaan, waar ik na anderhalf jaar gestopt ben en zij doorgedaan is. We zijn elkaar wat kwijtgeraakt, maar wonen weer in dezelfde plaats bij onze ouders. Ik had helemaal niet verwacht dat Wilma dit aan zou willen horen, maar ze luistert en neemt me serieus. Het is heel fijn dat ik mijn ervaringen ook met haar kan delen.

Op mijn werk aan de balie bij de gemeente ben ik er met mijn aandacht niet meer bij. Ik ben trager en maak steeds meer fouten en vraag me regelmatig af waar mensen zich toch allemaal druk om maken. Ik verbaas me erover dat ze niet wat geduldiger zijn en heel snel op hun strepen gaan staan. Dan moet je nu niet bij mij zijn.

De eerste twee weken na het overlijden van Oscar ben ik

thuis gebleven. Ik bleef vooral in bed liggen huilde veel en werd 's nachts pas wat actief. Nu ben ik voor halve dagen gaan werken, maar ik vraag me af of ik niet wat zinniger werk kan doen. Misschien een opleiding volgen zoals tante Anja of een baan met kinderen. Van kinderen, vooral die kleintjes, word ik altijd vrolijk. Nu moet ik er niet aan denken om de hele dag met hen bezig te zijn, want mijn hoofd is al helemaal vol. Dat zal toch wel een keertje overgaan. Alleen om daar nu achteraan te gaan lukt me niet. Daarvoor ben ik nog te verdoofd door alles. Er is maar een deel van mijn bewustzijn aanwezig op mijn werk. De rest is uitgeput en ligt als een zandzak op mijn bed. Voorlopig moet ik het maar even volhouden zo, want energie om te veranderen heb ik voorlopig nog niet.

Het is nu nog wel gemakkelijk om thuis te wonen en dat er voor alles gezorgd wordt. Ik wil liever op mijzelf wonen, maar dat lukt maar steeds niet. Bovendien zijn leuke plekken veel te duur, die kan ik echt nog niet betalen. Als ik nu weer een opleiding ga volgen is het ook wel gemakkelijker om nog thuis te blijven wonen.

Gelukkig heb ik de vriendschap of relatie met Edwin gestopt. Hij was toch vooral bezig met feesten en uitgaan en daar heb ik nu helemaal geen zin meer in. Al die mensen, die teveel drinken en een pilletje nemen staan me nu heel erg tegen. Alsof je alleen op die manier vrolijk kunt zijn en je uit kunt leven. Alsof dat het hoogtepunt van je week is.

Mijn vader probeert af en toe wel met me te praten, maar doet dan zo onhandig dat ik meteen stilval. Bovendien voel ik zijn woede en daaronder zijn wanhoop. Ik wil liever afstand houden. Als ik hoor hoe hij door het huis stampet en veel lawaai maakt weet ik al wel hoe laat het is. Dan kom ik hem liever niet tegen. Volgens mij zit hij ook uren in de

auto te rijden zonder ergens naar toe te gaan om zijn agressie kwijt te raken, maar bij zijn verdriet komt hij niet. Gelukkig heeft hij een paar goede vrienden waar hij hopelijk zijn verhaal en vooral zijn gevoel bij kwijt kan. Die spanning hier in huis ben ik ook liever kwijt dan rijk. In de loop van de dag begint hij al met een glaasje wijn en 's avonds gaat de hele fles leeg. Mijn moeder heeft dat niet in de gaten of let daar niet op, maar de lading lege flessen in de garage groeit wel erg hard.

Ik ben ook bang dat hij zich schuldig voelt over de dood van Oscar. Hij had de neiging om door te drammen, dat hij nu eindelijk eens moest weten wat hij met zijn leven wilde gaan doen, maar dat wist hij juist niet.

3. Moeder

Mijn moeder is een ander verhaal. Ze vraagt me wel hoe het is en dat is echt gemeend. Meestal maak ik me ervan af door te zeggen dat het goed gaat en dat ik me wel red. Ik durf nog niet echt op haar vraag in te gaan en te zeggen hoe ik me voel. Als ik dat doe ben ik bang dat ik haar verdriet teveel raak en dat zij zich niet meer in kan houden. Daarna ben ik dan ook gevloerd. Daarom draaien we wat om elkaar heen en proberen elkaar gerust te stellen, zonder dat dat lukt. Misschien lukt het later, als de tranen niet meer zo hoog zitten. Zij heeft vriendinnen met wie ze kan praten en ze huilt zich, geloof ik, elke nacht in slaap. Mijn vader merkt dat niet, want die is dan al als een blok in slaap gevallen.

Het is nu drie weken nadat Oscar gesprongen is, in de leegte, in het ongewisse. Ik zit thuis met mijn moeder 's middags thee te drinken en ik waag het erop. Voorzichtig vertel ik haar dat ik wel eens over Oscar droom en of zij dat ook heeft. Ze knikt en zegt verder niets. Ik vertel dat ik ook wel eens met hem praat of beter gezegd dat hij met mij praat. Ze verstijft, zet grote ogen op en vraagt: 'Wat dan?' Ik vertel haar over mijn tekening van hem, dat ik heel geconcentreerd bezig was en zijn stem hoorde. Ze kijkt me heel gespannen aan en ze vergeet zelfs te ademen. Ik vertel haar wat ik gehoord heb. Dat raakt haar en tranen springen in haar ogen. Ze is er blij mee. Toch nog een bewijs dat hij er wel is. Ze twijfelde daar zo aan en had er zo'n moeite mee om hem nooit meer te zien en te spreken en nu via mij gebeurt dit toch. Ze valt me om de hals en is zo gelukkig met mijn verhaal. Als ik alles verteld heb, ebt de spanning weg en wordt ze wat rustiger. We schenken opnieuw thee in en nemen er

zelfs wat lekkers bij. Daar had ik eerst helemaal geen zin in, maar nu smaakt het mij wel. Dat zie ik ook bij mijn moeder gebeuren.

Dan vertel ik haar dat ik bij tante Anja geweest ben en er met haar over gepraat heb. Dat ik het eerst niet thuis kwijt kon en iemand zocht, die me zou begrijpen. Ze had er wat moeite mee dat ik eerst naar haar gegaan was, maar kon het ook wel begrijpen. Ze vindt het fijn voor me dat zij naar mij kon luisteren en me verder op weg kon helpen. Ik vertel nog maar niet dat ik misschien haar opleiding wil volgen. Dat is nu teveel van het goede. Laat ik eerst maar eens uitzoeken wat de mogelijkheden zijn en de kosten.

Ik reken erop dat mijn moeder mijn vader wel op de hoogte stelt. Daar heb ik niet zo'n zin in, want ik verwacht meteen tegengas van hem. Dat hij daar niet in gelooft en dat dood dood is. Dat ik me dat verbeeld en maar snel weer helemaal aan het werk moet gaan. Dan gaat het wel over. Dan begint hij er vast ook over dat wetenschappelijk hierover niets bewezen is. Ik heb het er niet met mijn moeder over, maar reken erop dat ze wel voor me opkomt. Ze heeft al vaker met dit bijltje gehakt.

De komende weken blijft het gespannen in huis. Ik vermijd mijn vader, terwijl hij af en toe wel contact zoekt. Bijvoorbeeld aan tafel vraagt hij over mijn werk. Ik houd me op de vlakte, want ik wil hem nog niet laten weten dat ik daar weg wil. Hij vindt dat juist een heel goede baan met veel zekerheid en een vast inkomen.

Mijn ouders botsen vaak of ontwijken elkaar ook. Het zou goed zijn als ze hulp zochten, want zo hebben ze niets aan elkaar.

Mijn moeder heeft een soort altaar in de hoek van de kamer op een klein tafeltje gemaakt met Oscars foto, wat bloemen

en een lichtje. Dat vind ik fijn. Dan is hij er toch nog een beetje bij. Ik heb mijn tekening van hem erbij gezet. Ik word wel elke keer verdrietig als ik er naar kijk. Mijn vader is ook duidelijk op zoek naar iets voor dit altaar. Ze hebben af en toe geschaakt en hij zet er even een schaakstuk neer, maar bijna niets is geschikt. Denk maar na, de koning klopt niet, want hij is gesneuveld. Hoogstens de zwarte koning, maar dat is luguber. De toren is heftig, en bij de pion lijkt het of hij gestuurd is. Het paard of de looper slaat nergens op. Die zouden wel weggerend zijn. Daar word je ook alleen maar verdrietig van. Hij zet er een foto neer van onze vakanties aan zee op de eilanden, toen we nog veel kleiner waren en er veel harmonie was.

4. Oscars kamer

Ik ga naar Oscars kamer, waar ik sinds zijn sprong niet meer geweest ben. Het is net of hij zo binnen kan komen. Alles waar hij mee bezig was staat er nog. Vooral veel over de natuur en van actiegroepen waarmee hij sympathiseerde. Ook een tyrannosaurus rex die hij vroeger een keer in elkaar gezet had. Ik word verdrietig als ik daarnaar kijk en ga op zijn bed zitten. Toen knutselden we nog veel samen en heb ik hem geholpen hem in elkaar te zetten. Ik mis hem. Vroeger, toen we als gezin naar het bos gingen, werd hij altijd heel enthousiast. Hij rende weg en dan moest ik hem zien te pakken, of dan verstopte hij zich en moest ik hem zoeken. Eén keer had hij zich zo goed verstopt en hield zich zo stil dat ik hem niet kon vinden. Onze ouders waren al verder gelopen en ik riep zijn naam, maar hij reageerde niet. Ik raakte wat in paniek, totdat hij plotseling vanuit een kuil tevoorschijn sprong. Dat was schrikken, maar ik was ook heel blij. Hij moest dan heel hard lachen omdat hem was gelukt mij zo te laten schrikken.

Mijn ouders hebben op een gegeven moment een hond uitgezocht bij het asiel, omdat Oscar er elke verjaardag en elke Sinterklaas om vroeg. Dat was wat hij echt wilde hebben. Hij noemde hem Roxy en wandelde veel met hem. Als hij hem riep deed hij dat met een sterk rollende R. Die R was vaak al genoeg en meteen kwam Roxy aanrennen.

Je merkt aan Roxy wel dat hij Oscar mist. Hij zoekt hem af en toe en gaat naar zijn kamer, maar hij is er niet meer. Als iemand de woonkamer binnenkomt zie je aan hem dat hij hoopt dat het Oscar is.

Ook al hadden we heel weinig contact, we hielden toch van

elkaar. Hij was eigenlijk een heel gevoelig en wijs persoon. Veel ouder dan hij in feite was. Daarom was het ook moeilijk om vrienden te krijgen en te houden. Die waren met heel andere dingen bezig, die hij onbelangrijk vond.

Ik wil iets van hem meenemen, maar kan niet goed beslissen. Misschien toch de tyrannosaurus rex. Die verbindt ons met elkaar.

In mijn dromen kom ik Oscar steeds vaker tegen. De laatste keren nodigde hij mij en mijn ouders uit voor een maaltijd bij hem. Hij had er heel veel werk van gemaakt. Het werd een heel gezellige bijeenkomst waar we allemaal een goede relatie met elkaar hadden. Zoals we die de laatste jaren niet kennen.

Als ik op internet uitzoek wat de betekenis van deze dromen is, kom ik niet veel verder. Je moet door zoveel andere informatie scrollen en dan nog gaat het niet over mijn dromen. Uit een boek dat ik van tante Anja geleend heb, wordt me duidelijk dat hij ons wil voeden maar dan met geestelijk voedsel. Dat is een mooi beeld, alleen hoe gaat hij dat doen? Zou hij dat ook bij onze ouders doen en bij anderen? Ik weet niet hoe dat werkt, maar ik ben wel heel nieuwsgierig.

Aan tafel wordt er haast niets gezegd. Iedereen probeert meestal zo snel mogelijk weg te komen, terwijl dit juist de plek was waar we ontspanden en vaak langer bleven zitten. We eten vooral pasta met saus of soep. Eten dat mijn moeder de minste moeite kost om te maken.

In het weekend komt mijn vader opeens met de mededeling dat ze in therapie gaan, samen. Hij zegt dat het wel goed komt. Ze hebben blijkbaar met elkaar gepraat dat het zo niet verder kan. Dat raakt me en ik ben er blij mee, maar zeg dat niet.

Intussen heb ik het internet afgestruind naar opleidingen zo-

als die mijn tante Anja gevolgd heeft. Waar mijn tante woont is er wel een, maar ik weet niet of dat wat voor mij is. Ik heb de website bekeken en heb zo mijn twijfels. Als daar maar niet alleen heel zweverige types komen, want daarbij voel ik me echt niet thuis. Het moeten wel normale mensen zijn, die daaraan deelnemen en lesgeven.

Ik zie wel dat een aantal cursussen online gegeven wordt. Dat snap ik wel, maar dat spreekt me niet aan. Ik houd er meer van om mensen rechtstreeks in levende lijve te zien en te spreken. Hoe kun je dan die dingen leren waarover het gaat? Hoe kun je dan van elkaar leren? Daar kan ik niet bij. Er blijkt ook verloop te zijn onder deze opleidingen. De opleiding, die mijn tante gedaan heeft bestaat niet meer en dat vind ik jammer.

5. Verhuizen

Ik wil hier weg. Ik wil verhuizen. Niet langer bij mijn ouders wonen in het dorp waar ik geboren ben. Hun problemen voelen en ervaren, terwijl ik er niets over mag zeggen. Ik ben dan wel volwassen, maar eigenlijk thuis niet, daar ben ik nog hun kind. Dat doe ik zelf ook door mijn was te laten doen en het eten te laten koken, maar daar heb ik genoeg van. Ik wil mijn eigen leven leiden en zelf bepalen wat ik eet en wanneer. Misschien is dat niet allemaal gezond en verantwoord, maar laat me. Hoe kom ik aan een woonplek in deze tijd van woningschaarste? Misschien vind ik niet meteen een ideale plek, maar toch het huis uit.

Als ik hier met Wilma over praat, vertelt ze dat een vroeger buurmeisje verhuisd is en in dezelfde stad als mijn tante woont. Zij heeft daar een etage, heel luxe en voor een redelijk bedrag. Ze belooft haar te vragen of zij iets weet. De volgende dag vertelt ze dat ze gebeld heeft. 'Dit buurmeisje, Anne, heeft nog een extra kamer, die ze gebruikt voor logés en ook om van alles op te slaan. Als je wil mag je wel eens komen kijken en dat gebruiken om te beginnen. Dan kun je later wel iets beters krijgen. De keuken en badkamer kunnen jullie samen gebruiken.' Ik ben helemaal opgewonden en blij en wil er het liefst meteen naar toe. Wilma wil met me mee en we bellen haar of we deze avond kunnen komen. Ik wil niet de auto van mijn ouders vragen, want dan willen ze weten waarvoor dat is en dat gaat hen nog even niets aan. We kunnen met de oude auto van een broer van Wilma en zijn niet veel later onderweg. Luid zingend zitten we in de auto. Verzinnen zelf liedjes, nieuwe woorden op bekende melodieën. Daar moeten we alleen nog meer om lachen. Eenmaal aangekomen bij het huis van Anne is toch niet alles

zo rooskleurig als ik me had voorgesteld. Ze woont in een fijne, rustige, oude wijk en heeft zelf een grote lichte kamer en dat is ideaal. De kamer die voor mij bestemd is, is kleiner en donkerder dan ik dacht. Hij ziet er ook kleiner uit door alle opslag en het bed dat er staat. Hij is ongeveer de helft van de kamer, die ik nu thuis heb. Toch wil ik doorzetten. Dit is voor mij nu de kans om zelfstandig te gaan wonen en van hieruit kan ik eerder iets beters vinden dan vanuit thuis. Bovendien woon ik dan in een studentenstad en zal veel meer op pad gaan en nieuwe mensen leren kennen. Van dat idee word ik weer blij.

Anne vraagt een heel schappelijk bedrag voor deze kamer en vindt wel dat ik mee moet helpen de gemeenschappelijke ruimtes schoon te houden. We kunnen ook samen eten, maar ze zegt er meteen bij dat ze veganistisch eet, dus daarmee zal ik rekening moeten houden. Daar heb ik me nog nooit in verdiept, maar dat is te doen. Ik ben tot nu toe een gelegenheidsvegetariër, maar veganistisch zijn gaat verder. Oké, dat is weer een nieuwe les voor mij. Of een nieuwe kans. Leer ik meteen wat dat inhoudt en of het bij me past. Ik ga met al haar voorstellen akkoord. We spreken af dat ik de volgende maand bij haar intrek.

De volgende dag tijdens de maaltijd zeg ik mijn ouders dat ik hen iets te vertellen heb. Dat ik over een maand ga verhuizen naar de stad van tante Anja. Ze zijn verbaasd en snappen het niet. 'Je woont hier toch goed? Er is toch niets te vinden en alleen heel duur? We zijn nog allemaal de dood van Oscar aan het verwerken en dan wil jij opeens weg. Je werkt zelfs nog halve dagen. Hoe wil je dat doen? Ga eerst maar eens weer volledig aan het werk en kijk daarna maar eens rustig verder.' Voor het grootste deel zijn dit de opmerkingen van mijn vader, maar mijn